

Notitie t.b.v. GKG Bestuur

Betreft: Stand van zaken Actieplan GKG 2022
Van: Bert en Jakko
Datum: 1 juli 2022

Inleiding

Op 18 januari 2022 heeft het Bestuur op aangeven van de Regiegroep en in het bijzijn van het Collega van Advies kennis genomen van het Actieplan GKG 2022 (B.07. Actieplan Nieuwe impuls GKG 2022 van 12 januari 2022). Na een toelichting van Jakko Zwartsenburg en Bert Gerlofs heeft het Bestuur het Actieplan goedgekeurd. Het Actieplan bevat een veelheid aan acties waarmee de volgende doelen moeten worden behaald:

1. Het inhoudelijk versterken van de regionale waarde van het GKG.
2. Het vergroten van het aantal deelnemers aan het GKG.
3. De eigen organisatie mee krijgen.

Met het stellen van deze doelen willen de GKG-deelnemers:

- Het onderling vertrouwen zowel bij de huidige deelnemers maar ook bij de niet-deelnemers winnen;
- Elkaar legitimeren en supporten;
- Het eigenaarschap van het GKG vergroten.

Aangezien het bestuurlijk overleg van 7 juni 2022 geen doorgang kon vinden, wil de Regiegroep het Bestuur nog voor de zomer met deze notitie op de hoogte brengen van de ontwikkelingen rond het Actieplan.

Stand van zaken Actieplan GKG 2022

Algehele samenvatting

Het Actielijnen van het Actieplan GKG 2022 passen bij de gezamenlijke intentie om het GKG een betere en volwaardige positie in de regio Groningen te geven. Met name de acties behorende bij Actielijn 1. hebben veel effect. Daar profiteert het doel van actielijn 2. van: het vergroten van het aantal deelnemers aan het GKG. Het doel de eigen organisatie meekrijgen, actielijn 3., vergt voor de leden van de regiegroep een behoorlijke inspanning, maar werpt daar waar dat wel gebeurd zijn vruchten af. Al was het alleen maar om organisaties bewust te maken dat zij het zelf niet alleen kunnen en/of zij afhankelijk zijn van de andere ketenpartners.

Anderzijds moet ook geconstateerd worden dat enkele deelnemers de toegevoegde waarde van het GKG onvoldoende ervaren. De bestuurlijke notitie die in september ter besluitvorming aan het GKG Bestuur zal worden voorgelegd moet voor nieuwe maar ook de huidige deelnemers een duidelijke meerwaarde bieden.

1. Het inhoudelijk versterken van de regionale waarde van het GKG.

Resumé actielijn 1.

Samengevat kan worden gesteld dat het merendeel van de acties een langere doorlooptijd kennen, maar ook het gewenste effect hebben. We merken dat door de gesprekken die rond maatschappelijke opgaven en lopende programma's tussen gemeenten ontstaan.

Ook zien we het aan de deelname aan de maandelijkse webinars. Het betreft niet alleen functionarissen van GKG-deelnemers maar ook van niet-deelnemende overheidsorganisaties.

Succesvol

Omgevingswet/werkingsgebieden (1b)

Het betreft: met één klik op een kaart in begrijpelijke taal antwoord kunnen krijgen op de vraag, wat op een bepaalde locatie wel en niet mag en kan, kortom wat het werkingsgebied van een regel uit plannen en verordeningen is.

In klein comité onder leiding van de Veiligheidsregio Groningen en met gemeente Groningen, waterschap Noorderzijlvest, provincie Groningen en gemeente het Hogeland is de problematiek verkend. Na drie sessies en het bespreken van een drietal kaartpresentaties is duidelijk geworden dat de regionale overheden nog veel overleg moeten voeren om alle werkingsgebieden met elkaar af te stemmen. Men heeft daarbij het volgende doel voor ogen:

'Het maken en borgen van duidelijke werkafspraken onderling tussen overheden, over begrippenkader, technische details en informatie-uitwisseling van werkingsgebieden / grenzen'.

De rol voor het GKG hierbij is:

- Grenzen met elkaar afstemmen is samen werken aan professionalisering op data-gebied maar ook nodig/handig voor platte decentrale afstemming t.b.v. de invoering van de Omgevingswet;
- Voorbereiding op de omgevingstafels: voor effectief ketenoverleg heb je zicht nodig op alle gegevens (wat staat er op de kaart?);
- Platform voor overleg en afstemming: het is inefficiënt als de afzonderlijke overheden dezelfde gegevens vastleggen (streven naar 1 dataset op 1 bronlocatie);
- Door ketenpartners te betrekken bij de (zelfstandig te bepalen) werkingsgebieden per gezag, rekening houdend met het schaalniveau waarmee gewerkt wordt, wordt duidelijk waar de aandachtspunten qua inhoud en data liggen.

Afgesproken is dat deze groep op de GKG Communitydag een workshop gaat voorbereiden en organiseren. Dit om breder bewustwording te creëren voor dit complexe vraagstuk. Daarbij worden de deelnemers aan de workshops uitgenodigd voor een nieuwe op te zetten Kenniskring Omgevingswet/werkingsgebieden.

Sociaal Domein/jeugdzorg (1c)

Gemeente Midden-Groningen en gemeente Stadskanaal zijn de trekkers van deze actie. Inmiddels hebben de inhoudelijk functionarissen meerdere keren overleg gehad over de gezamenlijke inrichting van een monitor. De inrichting van een Kenniskring wordt momenteel voorbereid en de gemeenten Oldambt, Veendam en Westerwolde hebben aangegeven te willen aansluiten. De verwachting is dat de Kenniskring Sociaal Domein/Jeugdzorg na de zomer gaat starten.

Waterketenkaart (1d)

De Waterketenkaart is inmiddels voor de gehele regio Groningen via de website van het GKG beschikbaar. Een prachtige basisbestand met enorm veel gegevens over de watersystemen in ons gebied. Het benutten van dit basisbestand moet via een aantal use cases tot stand komen. Het betreft:

- Inzicht in de theorie en de praktijk van de Droogweer Afvoer (DWA);
- Inzicht in riool-overstort en wateroverlast in riool-bemalingsgebieden bij hevige regenbuien;
- (semi) Verharde terreindelen uit de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) koppelen aan het type rioolstelsel;
- Toevoegen klimaat adaptatie testen aan de GKG webomgeving.

Op 26 april 2022 heeft het GKG Datalab kaartbeelden van deze use-cases in een goed bezochte bijeenkomst gepresenteerd. Alle use-cases zijn door de deelnemers beoordeeld en de intentie is dat deze door het GKG als informatieproducten op de GKG-website voor de hele regio worden ontsloten. Om zover te komen zal eerst een Kenniskring Water worden opgetuigd. In drie bijeenkomsten (juni, september, oktober 2022 is de voorlopige planning) worden de deelnemende organisaties gevraagd akkoord te gaan met de ontwikkeling van de use-cases en de investeringen die daarvoor moeten worden gedaan.

Verbetering leefbaarheid en Regionale huisvesting (1g en 1h)

Jakko Zwartsenburg en Bert Gerlofs waren door het bestuur van de Regio Deal Oost-Groningen uitgenodigd voor een presentatie over het GKG en de rol die het GKG kan spelen. De secretarissen van gemeenten Westerwolde, Oldambt, Veendam, Pekela en Stadskanaal zien een belangrijke rol van het GKG voor de Regio Deal weggelegd en hebben het voornemen bij het GKG aan te sluiten. Dat zou betekenen dat het GKG vier nieuwe deelnemers kan verwelkomen!

In onderzoek

Recreatie & Toerisme (1e)

Er is overleg met de provincie Groningen geweest en zij zullen op de Communitydag een workshop organiseren met het thema Vrijtijdseconomie. Met de deelnemers zal een nadere verkenning van actuele vraagstukken worden uitgevoerd.

Openbare Orde en Veiligheid/Ondermijning (1f)

Van een aantal vastgoedondernemers is bekend dat deze in verschillende gemeenten in de provincie Groningen actief zijn. Toch beperkt de informatie van Groninger gemeenten over de vastgoedpositie van vastgoedondernemers zich veelal tot de eigen gemeentegrenzen. Om die reden is het voorstel van gemeente Midden-Groningen om de vastgoedpositie van een aantal vastgoedondernemers die actief zijn in de provincie Groningen, in gezamenlijkheid met andere gemeenten in kaart te brengen.

De Groninger gemeenten treden hiermee meer op als één overheid, waardoor we als regio een sterkere vuist kunnen maken tegen onder andere ondermijnende criminaliteit. De volgende stap is dit voorstel met andere gemeenten te delen en dit plan op korte termijn in gezamenlijkheid ten uitvoer te brengen.

Geparkeerd

Energietransitie/warmtetransitievisie (WTV) (1a)

Er is contact geweest met het WTCG (Warmte Transitie Centrum Groningen) en de gemeenten die van het WTCG (zonder kosten) ondersteuning krijgen. Er is momenteel bij de betrokken functionarissen zowel bij de provincie als bij de gemeenten geen draagvlak voor de inzet van het GKG en daarom heeft de Regiegroep besloten deze actie voorlopig te parkeren.

Informeren management GKG deelnemers en presentatie Provinciale dag 'Digitalisering (1i en 1j)

De regiegroep heeft besloten de eerste actie in eigen beheer uit te voeren en niet gezamenlijke. De Provinciale dag heeft (nog) niet plaatsgevonden.

Spinoff actielijn 1

Ten gevolge van bovengenoemde acties hebben ook nieuwe kansen zich voor het GKG aangediend. Het betreft:

- Samenwerking met Erfgoedpartners;
- De ontwikkeling van een Digital Twin voor de regio Groningen.

Samenwerking met Erfgoedpartners

Via de provincie Groningen is het GKG in contact gekomen met Erfgoedpartners (voor meer informatie zie: www.erfgoedpartners.nl).

Erfgoedpartners heeft een pilotproject voor ogen voor de ontwikkeling van een gezamenlijk zoekportaal voor Digitaal Erfgoed. Voor het GKG is Digitaal Erfgoed een interessante ontwikkeling en sluit goed aan bij het gedachtegoed van het GKG. Naast de al beschikbare databronnen binnen het GKG (bijna 700) wordt dan ook erfgoeddata via het GKG in de regio Groningen gedeeld. Daarmee wordt de regionale waarde van het GKG inhoudelijk versterkt (doelstelling 1) en neemt het aantal deelnemers aan het GKG toe (doelstelling 2). Het pilotproject van Erfgoedpartners helpt het GKG zicht te krijgen op de mogelijkheden van de toepassing van linked-data in de GKG-omgeving.

Het GKG zal Erfgoedpartners het volgende voor de uitvoering van de pilot bieden:

1. Inbreng en inhoudelijke ondersteuning vanuit de GKG Community zijnde de GKG-deelnemers;
2. Het gebruik van GKG-data, de GKG-infrastructuur en de GKG webomgeving ten behoeve van analyse, meten en monitoren;
3. Ondersteuning door het GKG Datalab door de inbreng van kennis en ervaring van beschikbare databronnen, (meta)datastandaarden en datastructuren.

Erfgoedpartners heeft een projectvoorstel voor de uitvoering van de pilot met het GKG bij het Mondriaanfonds ingediend. De verwachting is dat voor de zomer het Mondriaanfonds laat weten of de subsidie wordt toegekend. Als dat het geval is zal de pilot na de zomer starten voor een periode van zes maanden. De Regiegroep heeft besloten dat deze pilot onder de vlag van Erfgoedpartners zal worden uitgevoerd en geen invloed zal hebben op de GKG-begroting.

De ontwikkeling van een Digital Twin voor de regio Groningen

Momenteel onderzoekt de provincie Groningen en in afstemming met de gemeente Groningen of een Digital Twin (Digitale Tweeling) voor de regio Groningen kan worden ontwikkeld. Daarbij wordt ook onderzocht wat de rol van het GKG daarbij kan zijn. Op 15 september zal door de provincie Groningen een bijeenkomst worden georganiseerd.

Voor het GKG is deze ontwikkeling interessant mits een Digital Twin toegevoegde waarde biedt voor de maatschappelijke regionale opgaven c.q. informatieproducten waar zij zich op heeft gericht. Op 15 september zal dat duidelijk worden.

2. Het vergroten van het aantal deelnemers aan het GKG.

Resumé actielijn 2.

Genoemde acties behorende bij actielijn 2. hebben nog niet direct geleid tot meer GKG-deelnemers, maar dragen zeker bij tot meer bekendheid van het GKG.

Actielijn 1 heeft wel dat effect als het gaat om de Regio Deal en Sociaal Domein/Jeugdzorg. Vier Oost-Groninger gemeenten hebben aangegeven zich bij het GKG te willen aansluiten.

Daarentegen heeft de Veiligheidsregio Groningen aangegeven eind 2022 met de deelname aan het GKG te willen stoppen. Nog niet formeel bevestigd is dat waterschap Noorderzijlvest begin juni heeft besloten de deelname aan het GKG te beëindigen. De leden van de Regiegroep hebben aangegeven met beide organisaties is gesprek te willen gaan. Mogelijk dat het Bestuur daar ook nog een rol in gaat spelen indien niet het gewenste resultaat wordt bereikt.

Succesvol

Uitnodiging deelname Communitydag naar alle Groninger overheden (2d)

Is uitgevoerd en de uitnodiging voor de Communitydag is naar alle Groninger Overheden verstuurd. Echter is de Communitydag vanwege het groot aantal evenementen en bijeenkomsten en dientengevolge het gering aantal deelnemers verplaatst naar 8 september 2022.

Uitnodiging alle overheden deelname webinars (2e)

Elke maand wordt een webinar uitgevoerd en het aantal deelnemers is gemiddeld 25 personen. Ook daarvoor zijn alle Groninger overheden uitgenodigd.

Publicaties vakbladen/tijdschriften (2g)

Inmiddels is een artikel over het GKG in iBestuur verschenen (zie: <https://ibestuur.nl/praktijk/datagestuurd-werken-gegevensknooppunt-groningen>). De bedoeling is dat er ook een artikel in het vakblad H2O over de waterketenkaart in juni/juli zal verschijnen.

In onderzoek

Uitnodiging deelname GKG naar alle overheden (2a)

Staat nog op de planning.

Uitnodiging management niet-deelnemers deelname kenniskringen (2b)

De Regiegroep heeft besloten deze actie later uit te voeren zodra kenniskringen gaan starten.

Het verkennen van subsidiemogelijkheden (2c)

Is voorlopig on-hold gezet en zal later worden opgepakt.

Opleiding Datagestuurd Werken (2f)

Wordt nog aan gewerkt.

Presentatie GKG-samenwerking in VGG (2h)

Een presentatie voor de Kring van Gemeentesecretarissen, actie 2h. moet via de VGG nog plaatsvinden.

3. De eigen organisatie mee krijgen.

Resumé actielijn 3.

Zoals reeds is aangegeven is de ene organisatie actiever dan de andere. De constatering is indien een organisatie de acties behorende bij actielijn 3. actief oppakt, de organisatie en haar medewerkers zich meer bewust worden van het GKG en de toegevoegde waarde. Niet alleen wordt gekeken naar de maatschappelijke opgaven waar het GKG nu voor in beeld is, maar ook naar nieuwe andere lopende ontwikkelingen en opgaven.

Succesvol

Eigen organisatie informeren (3 a.b.c.)

De ene GKG-deelnemer is daarin actiever dan de andere, maar wordt opgepakt.

Bijdrage medewerkers Communitydag (3f)

Elke workshop op de Communitydag is gelinkt aan een GKG deelnemers en medewerkers bereiden de workshops momenteel voor.

Domein/vakspecialisten uitnodigen voor de webinars (3i)

Deze actie is uitgevoerd. Zie 2e.

In onderzoek

Gezamenlijke Regionale Datastrategie (3g)

Een eerste grove opzet staat op papier en wordt met gemeente Het Hogeland en provincie Groningen besproken. De verwachting is dat na de zomer de verkenning is uitgevoerd en er uitsluitsel is of er voor een regionale datastrategie voldoende draagvlak is.

Geparkeerd

Medewerkers (vak- en dataspecialisten) regelen (3d)

De Regiegroep heeft besloten de inzet af te laten hangen van de start van de Kenniskringen. Zodra een Kenniskring in beeld is zal ook rekening worden gehouden met de inzet van data- en vakspecialisten.

Interne bijeenkomst datagestuurde Werken (3e)

De Regiegroep heeft besloten dat aan de afzonderlijke organisaties over te laten.

Informatiemanagers bijpraten (3h)

Is geparkeerd. Dat doen de GKG-deelnemers in eigen beheer. Wel zou deze actie opgepakt kunnen worden indien een regionale datastrategie toegevoegde waarde voor de Groninger Overheden heeft.